

- Белич Т.В. (2002): Новый вид водорослей-макрофитов в акватории заповедника. - Летопись природы природного заповедника "Мыс Мартыан", 2001 г. НБС-ННЦ. 28: 47.
- Зинова А.Д. (1967): Определитель зеленых, бурых и красных водорослей Южных морей СССР. М.-Л.: Наука. 1-400.
- Калугина-Гутник А.А. (1975): Фитобентос Черного моря. К.: Наук. думка. 1-248.
- Маслов И.И., Белич Т.В., Саркина И.С., Садогурский С.Е. (1998): Аннотированный каталог водорослей и грибов заповедника "Мыс Мартыан". Ялта. 1-31.
- Маслов И.И., Соколовский С.С. (2004): Мониторинг макрофитобентоса в природном заповеднике "Мыс Мартыан". - Тр. Никит. ботан. сада. 123: 85-92.
- Мильчакова Н.А. (2002): О новых видах флоры макрофитов Черного моря. - Экология моря. 62: 19-24.
- Переяславцева С.М. (1910): Материалы для характеристики флоры Черного моря. Посмертное изд. под ред. Н.Н. Воронихина. - Зап. Импер. АН. Т. 25, сер. 8, № 9. 1-39.
- Разнообразие водорослей Украины /Под. ред. С.П. Вассера, П.М. Царенко. - Альгология. 2000. 10 (4): 1-295.
- Ткаченко Ф.П., Маслов И.И. (2002): Морской макрофитобентос Черноморского биосферного заповедника. - Экология моря. 62: 34-40.

БОРОШНИСТОРОСЯНІ ГРИБИ (ПОРЯДОК ERYSIPTHALES) КАНІВСЬКОГО ПРИРОДНОГО ЗАПОВІДНИКА

В.П. Гелюта

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Powdery mildew fungi (Erysiphales) of the Kaniv Nature Reserve. - Heluta V.P. - Nature Reserves in Ukraine. 12 (2): 23-32. - A checklist of powdery mildew fungi of the Kaniv Nature Reserve (Cherkasy region, Ukraine) is presented. It includes 64 teleomorph species of 8 genera of Erysiphales. Representatives of *Erysiphe* s.l. (30 species), *Podosphaera* s.l. (14), and *Golovinomyces* (U. Braun) Heluta (10 species) prevail. Genera *Blumeria* Golovin ex Speer, *Leveillula* G. Arnaud, *Neoerysiphe* U. Braun, *Phyllactinia* Lév., and *Sawadaea* Miyabe are presented by 1-3 species. *Blumeria graminis* (DC.) Speer on gramineous plants, *Erysiphe adunca* (Wallr.) Fr. on representatives of Salicaceae, *E. alphitoides* (Griffon et Maubl.) U. Braun et S. Takamatsu on *Quercus robur* L., *E. trifolii* Grev. on legumes, *Golovinomyces cynoglossi* (Wallr.) Heluta on Boraginaceae, *Neoerysiphe galeopsidis* (DC.) U. Braun on labiatae, *Podosphaera fusca* (Fr.) U. Braun et Shishkoff and *P. xanthii* (Castagne) U. Braun et Shishkoff on compositae and fig-wort plants, *Sawadaea tulasnei* (Fuckel) Homma on *Acer platanoides* L. and *A. tataricum* L. are the most common species in the reserve. Recorded there *Erysiphe arcuata* U. Braun, Heluta et S. Takamatsu, *E. baeumleri* (Magnus) U. Braun et S. Takamatsu, *E. circaeae* L. Junell, *E. clandestina* Biv., *E. friesii* (Lév.) U. Braun et S. Takamatsu, *E. lycopsidis* R.Y. Zheng et G.Q. Chen, *E. mayorii* S. Blumer, *E. prunastri* DC., *Golovinomyces hyoscyami* (R.Y. Zheng et G.Q. Chen) Heluta, *G. riedlianus* (Speer) Heluta, *Leveillula helichrysi* Heluta et Simonian, *Podosphaera balsaminae* (Kari ex U. Braun) U. Braun et S. Takamatsu, *P. fugax* (Penz. et Sacc.) U. Braun et S. Takamatsu, and *P. fuliginea* (Schldl.) U. Braun et S. Takamatsu are rare or relatively rare species in Ukraine.

Канівський природний заповідник розташований на території Черкаської області України. Він складається з декількох частин і включає головну ділянку – покриті лісом горби та яри на правому березі Дніпра (1415 га), два заплавні острови Дніпра – Круглик (92 га) і Шелестів (394 га) та Зміїні острови (116 га) на Канівському водосховищі, які є останцями лівобережної тераси. З досить детальним описом заповідника можна ознайомитися в книзі "Заповідники і національні природні парки України" (1999).

Канівський заповідник належить до найстаріших в Україні об'єктів природно-заповідного фонду. Його розташування в центральній частині України та тривале використання як навчальної бази Київського національного університету було вагомою причиною проведення тут активних мікологічних досліджень. Поряд з іншими грибами, досить інтенсивно вивчалися і борошністороссяні (порядок Erysiphales) – облігатні паразити судинних рослин. Перші збори представників цього порядку в заповіднику були здійснені в другій половині 40-х років минулого століття З.Г. Лавітською (1947, 1949), І.О. Раєвською та К.М. Комарецькою (1949). Продовжувалися вони і в подальші роки, однак публікації про борошністороссяні гриби заповідника були нечисленними, та й містили ці праці (Лавітська, 1955, 1966; Соломахіна, 1977) незначні відомості, які стосувалися насамперед головної його ділянки. Протягом багатьох років мікологічне обстеження території заповідника проводилося також автором даної статті, у результаті був зібраний багатий матеріал. Усі дані про бо-

рошністороссяні гриби заповідника, накопичені до 1989 р., були опубліковані у випуску "Флоры грибов Украины", присвяченому цим грибам (Гелюта, 1989). Дещо пізніше вийшла друком ще одна узагальнююча робота (Соломахіна, Пруденко, 1998), де зібрані відомості про всі гриби Канівського заповідника, в тому числі й про представників порядку Erysiphales. Однак маємо зазначити, що в цій праці борошністороссяні гриби наводяться чомусь двічі. Один список містить назви видів за надзвичайно застарілою номенклатурою, інший базується на даних, уміщених у нашій монографії (Гелюта, 1989). Тому один і той же гриб міг наводитися декілька разів. Отже, враховуючи цей факт, а також додаткові наші збори, здійснені на території заповідника після 1989 р., та значні зміни, що відбулися в номенклатурі борошністороссяних грибів за останні роки (Braun, 1999; Braun, Takamatsu, 2000; Braun et al., 2001), зазначимо, що створення критичного списку борошністороссяних грибів цього об'єкта природно-заповідного фонду є досить актуальним.

На сьогодні в Канівському заповіднику відомо 64 види 8 родів борошністороссяних грибів. Переважають представники родів *Erysiphe* s.l. (30 видів), *Podosphaera* s.l. (14) та *Golovinomyces* (10 видів). Роди *Blumeria*, *Leveillula*, *Neoerysiphe*, *Phyllactinia* та *Sawadaea* налічують лише від 1 до 3 видів. Найбільше борошністороссяних грибів знайдено на території головної частини заповідника, значно менше – на Зміїних островах, в той час як острови Круглик та Шелестів практично не обстежувалися.

Найчастіше на території заповідника траплялися *Blumeria graminis* на злаках, *Erysiphe adunca* на представниках родини Salicaceae, *E. alphitoides* на *Quercus robur*, *E. trifolii* на бобових, *Golovinomyces cynoglossi* на шорстколистих, *Neoerysiphe galeopsidis* на губоцвітних, *Podosphaera fusca* та *P. xanthii* на складноцвітних і ранникових, *Sawadaea tulasnei* на *Acer platanoides* та *A. tataricum*. Серед знайдених тут видів до рідкісних чи відносно рідкісних в Україні належать *Erysiphe baemleri*, *E. circaeae*, *E. clandestina*, *E. friesii*, *E. lycopsidis*, *E. mayorii*, *E. prunastri*, *Golovinomyces hyoscyami*, *G. riedlianus*, *Leveillula helichrysi*, *Podosphaera balsaminae*, *P. fugax* та *P. fuliginea*. Зазначимо, що ще в 80-х роках минулого століття в заповіднику на *Carpinus betulus* зібрано борошністоросяний гриб, нещодавно описаний (Braun et al., 2006) як новий для науки вид *Erysiphe arcuata*. Надзвичайно цікавою є знахідка *Pseudoidium* sp. на *Vinca minor*. Очевидно, це також новий для науки вид, однак він потребує спеціального вивчення.

Нижче наводимо повний список борошністоросяних грибів, зареєстрованих у Канівському природному заповіднику та на його найближчих околицях за всю історію дослідження цієї унікальної природоохоронної території. Для переважної більшості включених у нього матеріалів є гербарні зразки, які зберігаються в Національному гербарії Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (KW). Назви рослин-живителів подані за довідником С.Л. Мосякіна та М.М. Федорончука (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999).

FUNGI

ASCOMYCOTA

Erysiphales

BLUMERIA Golovin ex Speer

B. graminis (DC.) Speer

На *Apera spica-venti* (L.) P. Beauv. – с. Пекарі, північні околиці, край поля, 17.07.1993, В.П. Гелюта. На *Bromus secalinus* L. – урочище Мар'їна гора, схил, 21.06.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Dactylis glomerata* L. – дослідна ділянка, 30.09 (анаморфа), 01.10.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Elytrigia repens* (L.) Nevski – урочище Грушки, схил, 25.06.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); сосновий ліс, 09.05.1977, А. Піндрус (Гелюта, 1989); с. Пекарі, дубовий ліс на пісках, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Milium effusum* L. – заповідник, 05.06.1974, І.О. Дудка (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Poa nemoralis* L. – Зміїні острови, лісова дорога, 22.06.1993, В.П. Гелюта; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *P. trivialis* L. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998, наведено помилково). На *Poa* sp. – рудеральний фітоценоз, 10.07, 15.07.1983, Н. Жолобак (Гелюта, 1989); с. Ліпляве,

дубово-сосновий ліс, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Secale cereale* L. – Канів, поблизу заповідника, 13.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

ERYSIPHE DC. emend U. Braun et S. Takamatsu *E. adunca* (Wallr.) Fr.

На *Populus nigra* L. – Канів, дорога до с. Пекарі, насадження край дороги, 06–12.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); с. Ліпляве, 15.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *P. tremula* L. – поблизу дороги до с. Пекарі, 01.10.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989); с. Ліпляве, мішаний ліс, 14.08.1985 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Salix acutifolia* Willd. – Канів, дорога до с. Пекарі, край дороги, 06, 12.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1947, 1949; Гелюта, 1989); заповідник, сад, 11.09.1944, Городецька (Гелюта, 1989); північні околиці заповідника, берег Дніпра, зарості кущів, 23.10.1997, В.П. Гелюта; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *S. alba* L. – грабовий ліс, 29.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *S. caprea* L. – біля дороги до с. Пекарі, 02.10.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, 1977; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

E. alphitoides (Griffon et Maubl.) U. Braun et S. Takamatsu

На *Quercus robur* L. – урочище Маланчин потік, дубове насадження, 28.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Q. pedunculata*; Гелюта, 1989); урочище Скільське городище, схил, лучний степ, 09.07.1944, І.О. Раєвська (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Q. pedunculata*); с. Келеберда, заплава лука, 20.07.1944, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Q. pedunculata*); сад, 05.09.1944, Городецька (Гелюта, 1989); листяний ліс, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); урочище Скільське городище, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта; с. Пекарі, північні околиці, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); липово-дубовий зірочниковий ліс, 12.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); липово-дубовий підмаренниковий ліс, 12.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); дубовий ліс, 13.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, дубовий ліс на пісках, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); Зміїні острови, лісова дорога, 22.07.1993 (анаморфа), Я. Метюк, Д. Кривець; заповідник (Лавітська, 1966; Соломахіна, 1977; Соломахіна, Пруденко, 1998).

E. aquilegiae DC.

На *Aquilegia vulgaris* L. – клумба, 14, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Ranunculus acris* L. – Канів, грабовий ліс, русла струмків, сухі галявини біля плодового саду заповідника, 13–16.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *R. polyanthemos* L.

– поблизу скіфського городища, березовий ліс, 05.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник, 08.07.1983, студенти (Гелюта, 1989); околиці заповідника, степ, 20.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, дубовий ліс, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Ranunculus* sp. – Канів, грабовий ліс, русла струмків, сухі галявини біля плодового саду заповідника, 13–16.09.1944 (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

***E. arcuata* U. Braun, Heluta et S. Takamatsu**

На *Carpinus betulus* L. – садиба заповідника, живо-пліт, 11.07.1983 (анаморфа), Б. Михалевич, Н. Жолобак; там же, 19.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта.

***E. astragali* DC.**

На *Astragalus glycyphyllos* L. – урочище Грушки, 27.07.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); урочище Мар'їна гора, 10.07.1944, І.О. Раєвська (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник, березовий ліс, 08.07.1983 (Гелюта, 1989), 12.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); край лісу, 09.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); там же, 11.07.1983, Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, край листяного лісу, 22.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); поблизу с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, дубовий ліс на піску, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***E. baeumleri* (Magnus) U. Braun et S. Takamatsu**

На *Vicia hirsuta* (L.) S.F. Gray – край листяного лісу з берези, осики, липи, 09.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *V. villosa* Roth – с. Пекарі, поле, 08.07.1983, Н. Жолобак (Гелюта, 1989); степ, 20.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***E. berberidis* DC.**

На *Berberis vulgaris* L. – садиба заповідника, зелене насадження, 10.07.1983, 11.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); ліс, узбіччя лісової дороги, 14.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. cichoracearum* f. *artemisiae (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces artemisiae*

E. cichoracearum* f. *bardanae на *Arctium majus* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces depressus* на *A. lappa*

E. cichoracearum* f. *cirsii-arvense на *Cirsium arvense* (Лавітська, 1955) = *E. mayorii*

E. cichoracearum* f. *galii (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Neoerysiphe galii*

E. cichoracearum* f. *helichrysi (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Leveillula helichrysi*

E. cichoracearum* f. *lactucae на *Lactuca scariola* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces cichoraceorum* на *L. serriola*

E. cichoracearum* f. *menthae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces biocellatus*

E. cichoracearum* f. *plantaginis (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces sordidus*

E. cichoracearum* f. *taraxaci*, f. *xanthii (Соломахіна, Пруденко, 1998) – помилкове визначення, види родів

Taraxacum Weber та *Xanthium* L. в Україні цим грибом не вражуються.

E. cichoracearum на *Arctium majus* (Лавітська, 1949) = *Golovinomyces depressus* на *A. lappa*

E. cichoracearum на *Artemisia campestris* (Лавітська, 1949) = *Golovinomyces artemisiae*

E. cichoracearum на *Lactuca scariola* (Лавітська, 1949) = *Golovinomyces cichoraceorum* на *L. serriola*

E. cichoracearum на *Plantago major* (Лавітська, 1949) = *Golovinomyces sordidus*

***E. circaeae* L. Junell**

На *Circaea lutetiana* L. – кленово-березово-грабовий ліс, 23.10.1997, С.Л. Мосякін; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***E. clandestina* Biv.**

На *Ulmus minor* Mill. – Канів, місто, урочище Яр Біляшевського, урочище Монастирок, 11–16.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; як *U. suberosa*); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998; як *U. carpinifolia*, *U. suberosa*).

E. communis* f. *circaeae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. circaeae*

E. communis* f. *convolvuli (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. convolvuli*

E. communis* f. *fagopyri (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. polygoni*

E. communis* f. *genistae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Pseudoidium* sp.

E. communis* f. *hyoscyami (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces hyoscyami*

E. communis* f. *hyperici (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. hyperici*

E. communis* f. *lathyri (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Pseudoidium* sp.

E. communis* f. *medicaginis (Раєвська, Комарецька, 1949; Лавітська, 1955; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. pisi*

E. communis* f. *meliloti (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. trifolii*

E. communis* f. *polygonorum (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. polygoni*

E. communis* f. *rumicis acetosella (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. polygoni*

E. communis* f. *ranunculi (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. aquilegiae*

E. communis* f. *trifolii (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. trifolii*

E. communis* f. *urticae (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. urticae*

E. communis на *Calystegia sepium* (Лавітська, 1949) = *E. convolvuli*

E. communis на *Genista tinctoria* (Лавітська, 1947, 1949) = *Pseudoidium* sp.

E. communis на *Hyoscyamus niger* (Лавітська, 1949) = *Golovinomyces hyoscyami*

E. communis на *Hypericum hirsutum* (Лавітська, 1949) = *E. hyperici*

E. communis на *Lathyrus niger* (Лавітська, 1949) = *Pseudoidium* sp.

E. communis на *Melilotus officinalis* (Лавітська, 1949) = *E. trifolii*

E. communis на *Polygonum aviculare* (Лавітська, 1949) = *E. polygoni*

E. communis на *Ranunculus acer* (Лавітська, 1949) = *E. aquilegiae* на *R. acris*

E. communis на *Trifolium agrarium* (Лавітська, 1949) = *E. trifolii* на *T. aureum*

E. communis на *Trifolium alpestre*, *T. arvense*, *T. medium* (Лавітська, 1949) = *E. trifolii*

E. convolvuli DC.

На *Calystegia sepium* (L.) R. Вр. – Канів, дорога до с. Пекарі, біля струмка, 12.09.1944 (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Convolvulus arvensis* L. – поле заповідника, 26.07.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); с. Пекарі, поле, 08.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); урочище Скільське городище, степ, 11.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); Мар'їна гора, степ, 17.07.1983, В.П. Гелюта; заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

E. cruciferarum Opiz ex L. Junell

На *Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Savara et Grande – садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 12.08.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Berteroa incana* (L.) DC. – урочище Скільське городище, степ, 11.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); околиці заповідника, рудеральний фітоценоз, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik. – Зміїні острови, лісова дорога, 22.06.1993, В.П. Гелюта. На *Descurainia sophia* (L.) Webb ex Prantl – садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 15.07.1983, 11.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Sisymbrium officinale* (L.) Scop. – урочище Скільське городище, степ, 11.07.1983, Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989).

E. divaricata (Wallr.) Schtdl.

На *Frangula alnus* Mill. – с. Ліпляве, чагарник на заплавної луці, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); там же, дубово-сосновий ліс, 15.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. euonymi DC.

На *Euonymus europaea* L. – Канів, острів Заріччя, узлісся, 26.08–03.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); садиба заповідника, деревно-чагарникові зарості, 05, 07, 14.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); в'язово-кленовий ліс, 14.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); садиба заповідника, зелене насадження, 11.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

E. friesii (Lév.) U. Braun et S. Takamatsu

На *Rhamnus cathartica* L. – с. Ліпляве, мішаний ліс, 15.08.1985 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. graminis (Лавітська, 1949; Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Blumeria graminis*

E. graminis f. *agropyri* на *Agropyrum repens* (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Blumeria graminis* на *Elytrigia repens*

E. heraclei Schleich. ex DC.

На *Chaerophyllum temulum* L. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Falcaria vulgaris* Bernh. – Канів, поля, 06–12.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949). На *Pastinaca sativa* L. – Канів (Лавітська, 1947; Гелюта, 1989). На *Peucedanum oreoselinum* (L.) Moench – с. Ліпляве, сосновий ліс, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); там же, псамофітний ценоз, 14.08.1985, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Taeniopetalum arenarium* (Waldst. et Kit.) V.N. Tichomirov (*Peucedanum arenarium* Waldst. et Kit.) – с. Ліпляве, псамофітний ценоз, 14.08.1985 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. horridula f. *pulmonariae* на *Pulmonaria officinalis* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces cynoglossi* на *P. obscura*

E. horridula на *Pulmonaria officinalis* (Лавітська, 1949) = *Golovinomyces cynoglossi* на *P. obscura*

E. howeana U. Braun

На *Oenothera biennis* L. – 13.10.1944 (анаморфа), 02.10.1945 (анаморфа), З.Г. Лавітська (Лавітська, 1955); урочище Скільське городище, степ, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 09.07 (анаморфа), 10.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, 15.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, рудеральний фітоценоз на узбіччі дороги, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. hyperici (Wallr.) S. Blumer

На *Hypericum hirsutum* L. – Канів, галявина в лісі, 26.10.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998, рослина-живитель наведена помилково як *H. alpigenum*). На *H. perforatum* L. – с. Ліпляве, мішаний ліс, 15.08.1985 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. labiatarum (Лавітська, 1949) = *Neoerysiphe galeopsidis*

E. labiatarum f. *ballotae*, f. *lamii*, f. *leonuri* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Neoerysiphe galeopsidis*

E. labiatarum f. *salviae* (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Leveillula duriaei*

E. labiatarum f. *stachydis* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Neoerysiphe galeopsidis*

E. labiatarum на *Galeobdolon luteum* (Лавітська, 1949) = *Neoerysiphe galeopsidis* на *Lamium galeobdolon*

E. lonicerae DC.

На *Lonicera tatarica* L. – садиба заповідника, декоративне насадження, 14, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Прохорівка, зелене насадження, 19.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); листяний ліс, 13.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

E. lycopsidis R.Y. Zheng et G.Q. Chen

На *Anchusa procera* Besser – урочище Скільське городище, степ, 11.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

- E. mayorii* S. Blumer**
На *Cirsium arvense* (L.) Scop. – Канів, 25.03.1945, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1955, як *E. cichoracearum*).
- E. ornata* (U. Braun) U. Braun var. *europaea* (U. Braun) U. Braun et S. Takamatsu**
На *Betula pendula* Roth – Канів, 06.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).
- E. palczewskii* (Jacz.) U. Braun et S. Takamatsu**
На *Caragana arborescens* Lam. – садиба заповідника, зелене насадження, 08.07.1983, 12.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).
- E. pisi* DC.**
На *Medicago lupulina* L. – заповідник, грабовий ліс, 12.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1955; Гелюта, 1989). На *M. sativa* L. – дослідна ділянка, 30.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).
- E. polygona* DC.**
На *Fagopyrum esculentum* Moench – дослідна ділянка, 30.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Polygonum aviculare* L. – Канів, урочище Кельні, 19.08–07.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1947, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *P. novoascanicum* Klokov – с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, дубовий ліс на пісках, узбіччя лісової дороги, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта. На *Polygonum* sp. – Зміїні острови, лісова дорога, 22.06.1993, В.П. Гелюта. На *Rumex acetosa* L. – с. Ліпляве, заплавна лука, 10.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *R. acetosella* L. – урочище Мар'їна гора, 29.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); с. Пекарі, поле гречки, 20.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *R. confertus* Willd. – город, 15.09.1944, Городецька (Гелюта, 1989).
- E. ranunculi* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. aquilegiae***
- E. prunastri* DC.**
На *Prunus spinosa* L. – Канів, 13.08.1945, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).
- E. syringae-japonicae* (U. Braun) U. Braun et S. Takamatsu**
На *Ligustrum vulgare* L. – садиба заповідника, зелене насадження, 23.10.1997, В.П. Гелюта. На *Syringa vulgaris* L. – садиба заповідника, зелене насадження, 23.06.1993, 23.10.1997, В.П. Гелюта; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).
- E. trifolii* Grev.**
На *Lupinus polyphyllus* Lindl. – садиба заповідника, квітник, 18.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Melilotus officinalis* (L.) Pall. – Канів, поле, степовий схил, 06–13.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1947, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Melilotus*

sp. – заповідник, сад, 31.08, 11.09.1944, Городецька (Гелюта, 1989). На *Trifolium alpestre* L. – Канів, урочище Топило, степові схили, відкриті галявини, 13.07–13.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *T. arvense* L. – поблизу саду заповідника, північний схил, 13.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); с. Пекарі, поле, 08.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); урочище Скіфське городище, степ, 11.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); Мар'їна гора, 11.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *T. aureum* Pollich – Канів, 13.09.1944 (анаморфа), З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949, як *T. agrarium*; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *T. borysthenticum* Grun. – поблизу Скіфського городища, край березового лісу, 06.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); урочище Скіфське городище, 08.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, дубовий ліс на пісках, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *T. campestre* Schreb. – с. Пекарі, степ, 11.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта; урочище Скіфське городище, 11.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, дубовий ліс на пісках, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *T. medium* L. – Канів, схил, 06–14.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1947, 1949); яблуневий сад, 09.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник, 10.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, південні околиці, лука, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); поблизу урочища Скіфське городище, узлісся, 23.10.1997, В.П. Гелюта; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *T. pratense* L. – с. Пекарі, північні околиці, лучно-степова ділянка, 13.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***E. trifolii* на *Genista tinctoria*, *Lathyrus niger* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Pseudoidium* sp.**

***E. trifolii* на *Robinia pseudoacacia* L. (Лавітська, 1966; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) – найвірогідніше, що наведений для Канева гриб (зразки не збереглися) є *E. pseudacaciae* (Marczenko) U. Braun et S. Takamatsu. Необхідні додаткові збори матеріалу.**

E. umbelliferarum* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. heraclei

E. umbelliferarum* f. *falcaria* на *Falcaria rivini* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. heraclei* на *F. vulgaris

E. umbelliferarum* на *Falcaria rivini* (Лавітська, 1949) = *E. heraclei* на *F. vulgaris

***E. urticae* (Wallr.) S. Blumer**

На *Urtica dioica* L. – грабовий ліс, 29.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989); заповідник, 08.07.1983 (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, рудеральний фітоценоз під вербами, 15.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***E. vanbruntiana* (W.R. Gerard) U. Braun et S. Takamatsu**

На *Sambucus racemosa* L. – 07, 14.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); садиба заповідника, зелене насадження, 11.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***E. viburni* Duby**

На *Viburnum opulus* L. – садиба заповідника, зелене насадження, 14.07.1983, 18.07.1984 (Гелюта, 1989), 22.10.1997, В.П. Гелюта; Тарасова гора, зелене насадження, 23.10.1997, В.П. Гелюта.

GOLOVINOMYCES (U. Braun) Heluta

***G. artemisiae* (Grev.) Heluta**

На *Artemisia campestris* L. – Канів, відкритий степовий схил, 07–13.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *A. vulgaris* L. – урочище Скіфське городище, схил, лучний степ, 29.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989); садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 11.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***G. biocellatus* (Ehrenb.) Heluta**

На *Mentha* sp. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Salvia nemorosa* L. (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) – дана вказівка базується на літературних відомостях (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Erysiphe labiatarum* f. *salviae*); найвірогідніше, що гриб визначено неправильно, оскільки в регіоні на *S. nemorosa* часто трапляється *Leveillula duriaei*, а *G. biocellatus* на цій рослині не реєструвався.

***G. cichoraceorum* (DC.) Heluta**

На *Cichorium intybus* L. – урочище Скіфське городище, степ, 11.07.1983, В.П. Гелюта, 11.07.1983, Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989). На *Lactuca serriola* L. – Канів, рудеральні фітоценози, поруби в грабовому лісі, 11–14.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Mycelis muralis* (L.) Dumort. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Ptarmica salicifolia* (Besser) Serg. – с. Келеберда, острів на Дніпрі, зарості верби та деревію, 15.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989, як *Achillea salicifolia*). На *Solidago virgaurea* L. – с. Ліпляве, псамофітний лучний фітоценоз, 18.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Tanacetum vulgare* L. – с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, остепнена лука на пісках, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***G. cynoglossi* (Wallr.) Heluta**

На *Asperugo procumbens* L. – с. Пекарі, рудеральний фітоценоз, 25.06.1993, В.П. Гелюта. На *Buglossoides arvensis* (L.) I.M. Johnst. – 24.06.1993 (анаморфа), В.П. Гелюта. На *Cynoglossum officinale* L. – с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, зарості верби, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Echium vulgare* L. – урочище Скіфське городище, степ, 11.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта, 11.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); урочище Мар'їна гора, 11.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Pulmonaria obscura* Dumort. – Канів,

густий ліс, схили ярів, 16.07–09.08.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник, ліс, 09.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); липово-кленово-дубовий ліс, 19.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, листяний ліс, 14.08.1985 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***G. depressus* (Wallr.) Heluta**

На *Arctium lappa* L. – Канів, рудеральні фітоценози, яри, 11.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник, рудеральні фітоценози, 08.07, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, ясенево-грабовий ліс, 14.08.1985, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998; як *A. majus*, *A. lappa*). На *Cirsium setosum* (Willd.) Besser – с. Ліпляве, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

G. galeopsidis (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Neoerysiphe galeopsidis*

G. galii (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Neoerysiphe galii*

***G. hyoscyami* (R.Y. Zheng et G.Q. Chen) Heluta**

На *Hyoscyamus niger* L. – Канів, урочище Монастирок, на узбіччі дороги, 16.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

***G. magnicellulatus* (U. Braun) Heluta**

На *Phlox paniculata* L. – садиба заповідника, квітник, 11.07.1983, Н. Жолобак, Б. Михалевич, 14.07.1983, 12.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

***G. riedlianus* (Speer) Heluta**

На *Galium verum* L. – с. Прохорівка, рудеральний фітоценоз, 19.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

G. riedlianus на *G. aparine* L. (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) – дана вказівка базується на літературних відомостях (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Erysiphe cichoracearum* f. *galii*); гриб був визначений неправильно, оскільки, як показали молекулярні дослідження, в Україні *G. riedlianus* розвивається лише на *G. verum* та близьких до нього видах. Найвірогідніше, що в даному випадку був зібраний гриб *Neoerysiphe galii*.

***G. sordidus* (L. Junell) Heluta**

На *Plantago major* L. – Канів, молодий затінений ліс, задерновані дороги, 12.07–27.10.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1947, 1949; Гелюта, 1989); урочище Скіфське городище, 08.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); дорога на “Фінляндію”, рудеральний фітоценоз на ґрунтовій дорозі, 09.07, 14.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); південні околиці заповідника, рудеральний фітоценоз на ґрунтовій степовій дорозі, 20.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, мішаний ліс, лісова дорога, 14.08.1985, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***G. verbasci* (Jacq.) Heluta**

На *Verbascum lychnitis* L. – урочище Мар'їна гора, 26.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Leveillula taurica*); урочище

Скіфське городище, лучний степ, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); південні околиці заповідника, лучний степ, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998; як *Leveillula verbasci*). На *Verbascum* sp. – с. Ліпляве, сосновий ліс, галявина, 15.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

LEVEILLULA G. Arnaud

***L. duriaei* (Lév.) U. Braun**

На *Salvia nemorosa* L. – урочище Мар'їна гора, 26.07.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Erysiphe labiatarum*); Канів, 20.08.1945, З.Г. Лавітьська (Лавітьська, 1955); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

***L. helichrysi* Heluta et Simonian**

На *Helichrysum arenarium* (L.) Moench – урочище Мар'їна гора, лучний степ, 26.07.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949, як *Erysiphe cichoracearum*); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

***L. lactucarum* Durrieu et Rostam**

На *Artemisia campestris* L. – с. Ліпляве, псамофітний фітоценоз на березі водосховища, 15.07.1983, 14.08.1985, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Artemisia* sp. – південні околиці заповідника, лучний степ, 24.06.1993, В.П. Гелюта. На *Chondrilla juncea* L. – урочище Мар'їна гора, 01.10.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Лавітьська, 1947; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

L. taurica* f. *chondrillae* (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *L. lactucarum

L. taurica* f. *salviae* (Лавітьська, 1955) = *L. duriaei

L. taurica* f. *verbasci* (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Golovinomyces verbasci

MICROSPHAERA = ERYSIPIHE

M. alphitoides* (Раєвська, Комарецька, 1949; Лавітьська, 1966; Соломахіна, 1977; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe alphitoides

M. astragali* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe astragali

M. baeumleri* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe baeumleri

M. berberidis* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe berberidis

M. betulae* на *Betula verrucosa* (Лавітьська, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe ornata* var. *europaea* на *B. pendula

M. divaricata* (Гелюта, 1989) = *Erysiphe divaricata

M. euonymi* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe euonymi

M. europaea* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe ornata* var. *europaea

M. friesii* (Гелюта, 1989) = *Erysiphe friesii

M. lonicerae* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe lonicerae

M. palczewskii* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe palczewskii

M. sparsa* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe viburni

M. syringae* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *E. syringae-japonicae

M. vanbruntiana* (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe vanbruntiana

NEOERYSIPIHE U. Braun

***N. galeopsidis* (DC.) U. Braun**

На *Ballota nigra* L. – садиба заповідника, город, 15.08.1944 (анаморфа), Городецька; Канів, 05.09–25.10.1944, З.Г. Лавітьська (Лавітьська, 1949; Гелюта, 1989); садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта, 10.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич, 12.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта, 23.10.1997, В.П. Гелюта; Тарасова гора, 10.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Galeopsis* sp. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Lamium galeobdolon* (L.) L. – Канів, грабовий ліс, 14.09–25.10.1944, З.Г. Лавітьська (Лавітьська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник, грабовий ліс, 09.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, 14.08.1985 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Leonurus cardiaca* L. – Канів, урочище Монастирок, 11.09.1944, З.Г. Лавітьська (Лавітьська, 1947, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Stachys sylvatica* L. – Канів, грабовий ліс, 26.10.1944, З.Г. Лавітьська (Лавітьська, 1947, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***N. galii* (S. Blumer) U. Braun**

На *Galium aparine* L. – сосновий ліс, 25.06.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989, як *Golovinomyces riedlianus*); заповідник, 15.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Прохорівка, прибережний фітоценоз, зарості смородини і кропиви, 19.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); лісова галявина, 23.06.1993, Н. Павлович; листяний ліс, 23.06.1993, Я.Н. Метюк, Д.Я. Кривець; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Galium* sp. – садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 22.10.1997, В.П. Гелюта.

PHYLLACTINIA Lév.

***Ph. fraxini* (DC.) Fuss.**

На *Fraxinus excelsior* L. – Канів, урочище Монастирок, 10.09–26.10.1944, З.Г. Лавітьська (Лавітьська, 1949); Канів (Соломахіна, 1977; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

***Ph. guttata* (Wallr.) Lév.**

На *Betula pendula* Roth – грабовий ліс, узлісся, 28.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); лісова дорога, 14.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); 15.07.1983 (анаморфа), студенти (Гелюта, 1989); садиба заповідника, зелене насадження, 13.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); березово-кленово-грабовий ліс, галявина, 23.10.1997, В.П. Гелюта; заповідник (Лавітьська, 1947; Соломахіна, 1977; Гелюта, 1989; Соломахіна,

Пруденко, 1998). На *Carpinus betulus* L. – Канів, північний схил, 09.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, 1977; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Corylus avellana* L. – грабовий ліс, 28.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Соломахіна, 1977; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Syringa vulgaris* L. – Канів (Лавітська, 1966; Соломахіна, Пруденко, 1998).

Ph. suffulta f. betulae на *Betula verrucosa* (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = **Ph. guttata** на *B. pendula*

Ph. suffulta f. carpini-betuli (Соломахіна, Пруденко, 1998) = **Ph. guttata**

Ph. suffulta f. coryli-avellanae (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = **Ph. guttata**

Ph. suffulta f. fraxini (Соломахіна, Пруденко, 1998) = **Ph. fraxini**

Ph. suffulta на *Carpinus betulus* (Лавітська, 1949) = **Ph. guttata**

Ph. suffulta на *Fraxinus excelsior* (Лавітська, 1949) = **Ph. fraxini**

PODOSPHAERA Kunze

P. aphanis (Wallr.) U. Braun et S. Takamatsu

На *Agrimonia eupatoria* L. – урочище Мар'їна гора, 25.06.1940 (анаморфа), І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989); м. Канів, відкрите сухе узлісся, 03.09.1944, 13.08.1945, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); поблизу Скіфського городища, березовий ліс, 06.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); урочище Скіфське городище, лучний степ, 08.07.1983, В.П. Гелюта; заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Geum urbanum* L. – Тарасова гора, 10.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989). На *Potentilla neglecta* Vаumg. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998, як *P. impolita*). На *Rubus caesius* L. – край кленово-липового лісу, 09.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

P. balsaminae (Kari ex U. Braun) U. Braun et S. Takamatsu

На *Impatiens noli-tangere* L. – Канів, урочище Маланчин потік, дно яру, 08.08–10.09.1945, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

P. clandestina (Wallr.) Lév.

На *Crataegus curvisepala* Lindm. – Канів, урочище Грушки, рідкий світлий ліс, південний схил, 14.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

P. euphorbiae (Castagne) U. Braun et S. Takamatsu

На *Euphorbia cyparisias* L. – Канів (Лавітська, 1947; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *E. virgata* Waldst. et Kit. – с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, псаммофітний лучний степ, 17.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

P. fugax (Penz. et Sacc.) U. Braun et S. Takamatsu

На *Geranium sylvaticum* L. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998, як *Sphaerotheca macularis*).

P. fuliginea (Schldl.) U. Braun et S. Takamatsu

На *Veronica spicata* L. – Канів, урочище Княжа гора, посадка аморфи, схил, 12.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

P. fusca (Fr.) U. Braun et Shishkoff

На *Conyza canadensis* (L.) Cronq. – урочище Скіфське городище, лучний степ, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Euphrasia parviflora* Schag. – урочище Скіфське городище, північний схил, лучний степ, 10.08–08.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Lapsana communis* L. – садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 09.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); білоакацієво-кленове насадження, 10.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 10.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); Тарасова гора, 10.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); заповідник, ясенєво-дубово-липовий ліс, 14.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Lepidotheca suaveolens* (Pursh) Nutt. – садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 06.07, 10.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, рудеральний фітоценоз, 26.06.1993, В.П. Гелюта. На *Odontites vulgaris* Moench – урочище Скіфське городище, північно-східний схил, лучний степ, 07–13.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, вербняк, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Taraxacum officinale* Wigg. – с. Пекарі, північні околиці, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); урочище Скіфське городище, лучний степ, 11.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, вербняк, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

P. leucotricha (Ellis et Everh.) E.S. Salmon

На *Malus domestica* Borkh. – південні околиці, сад, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); садиба заповідника, сад, 18.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

P. mors-uvae (Schwein.) U. Braun et S. Takamatsu

На *Ribes nigrum* L. – с. Хмільна, сад, 04.07, 12.07.1983, 01.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); садиба заповідника, зелене насадження, 23.07.1993, Я.Н. Метюк, Д.Л. Кривець.

P. oxycanthae на *Crataegus oxycantha* (Лавітська, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = **P. clandestina** на *C. curvisepala*

P. pannosa (Wallr.) de Bary

На *Rosa canina* L. – грабовий ліс, 30.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Rosa* sp. (cult.) – заповідник, 26.06.1950, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1955; Гелюта, 1989); садиба заповідника, квітник, 11.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989). На *Rosa* sp. – Тарасова гора, 10.07.1983, Н. Жолобак, Б. Михалевич (Ге-

люта, 1989); садиба заповідника, зелене насадження, 11.07.1984 (анаморфа), В.П. Гелюта.

***P. plantaginis* (Castagne) U. Braun et S. Takamatsu**

На *Plantago lanceolata* L. – південні околиці, переліг, 27.06.1993, В.П. Гелюта. На *P. media* L. – урочище Мар’їна гора, схил, 28.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *P. urvillei* Oriz – поблизу урочища Скіфське городище, дорога в березовому лісі, 06.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); урочище Скіфське городище, лучний степ, 08.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***P. spiraeae* (Sawada) U. Braun et S. Takamatsu**

На *Filipendula denudata* (J. Presl et C. Presl) Fritsch – с. Прохорівка, заплава Дніпра, волога лука, 19.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***P. tridactyla* (Waller.) de Bary**

На *Padus avium* Mill. – ясенєво-кленово-грабовий ліс, 14.08.1985, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Prunus domestica* L. – сад заповідника, 30.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998).

***P. xanthii* (Castagne) U. Braun et Shishkoff**

На *Bidens tripartita* L. – Канів, зволене місце, 12.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Melampyrum nemorosum* L. – грабовий ліс, 29.09.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949); с. Ліпляве, мішаний ліс, 15.08.1985, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Xanthium spinosum* L. – поблизу Тарасової гори, 06.08.1944, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949; Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Xanthium* sp. – біля дороги до с. Пекарі, 01.10.1940, І.О. Раєвська, К.М. Комарецька (Раєвська, Комарецька, 1949, як *X. strumarium*); заповідник, сад, 04.09.1944, Городецька (Гелюта, 1989).

SAWADAEA Miyabe

***S. bicornis* (Waller.) Miyabe**

На *Acer campestre* L. – Канів, грабовий ліс, узлісся, 06.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *A. negundo* L. – Тарасова гора, зелене насадження, 23.08.1945 (анаморфа), З.Г. Лавітська (Лавітська, 1955); Канів (Лавітська, 1966; Гелюта, 1989); садиба заповідника, рудеральний фітоценоз, 09.07 (анаморфа), 10.07 (анаморфа), 15.07.1983 (анаморфа), 15.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

***S. tulasnei* (Fuckel) Homma**

На *Acer platanoides* L. – урочище Скіфське городище, 08.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); Тарасова гора, 10.07.1983 (анаморфа), Н. Жолобак, Б. Михалевич (Гелюта, 1989); садиба заповідника, зелене насадження, 23.10.1997, В.П. Гелюта; заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *A. tataricum* L. – Канів, урочище Монастирок, ліс, відкриті місця, 23.08–16.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949;

Гелюта, 1989); Канів, на горбу, затінені місця, 19.06.1951 (анаморфа), М.Я. Зерова (Гелюта, 1989); берег Дніпра поблизу Тарасової гори, 07.07.1983, Н. Жолобак (Гелюта, 1989); с. Ліпляве, дубово-сосновий ліс, 15.07.1983 (анаморфа), В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); с. Пекарі, міжріччя Дніпра і Росі, окремі дерева на березі стариці, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989); заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998).

SPHAEROTHECA = PODOSPHAERA

S. aphanis (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera aphanis*

S. aphanis на *Geum rivale* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera aphanis* на *G. urbanum*

S. balsaminae (Гелюта, 1989) = *Podosphaera balsaminae*

S. erigerontis-canadensis на *Erigeron canadensis* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = ***S. fusca*** на *Conyza canadensis*

S. euphorbiae (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera euphorbiae*

S. fuliginea (Гелюта, 1989) = *Podosphaera fuliginea*

S. fuliginea f. bidentis (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera xanthii*

S. fuliginea f. euphrasiae-officinalis на *Euphrasia officinalis* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera fusca* на *E. parviflora*

S. fuliginea f. impatientis (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera balsaminae*

S. fuliginea f. melampyri (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera xanthii*

S. fuliginea f. odontites на *Odontites rubra* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera fusca* на *O. vulgaris*

S. fuliginea f. plantaginis (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera plantaginis*

S. fuliginea f. plantaginis на *Plantago major* (Соломахіна, Пруденко, 1998) – помилкове визначення, види роду *Plantago* L. в Україні цим грибом не уражуються.

S. fuliginea f. veronicae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera fuliginea*

S. fuliginea f. xanthii (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera xanthii*

S. fuliginea на *Bidens tripartita* (Лавітська, 1949) = *Podosphaera xanthii*

S. fuliginea на *Euphrasia officinalis* (Лавітська, 1949) = *Podosphaera fusca* на *E. parviflora*

S. fuliginea на *Impatiens noli-tangere* (Лавітська, 1949) = *Podosphaera balsaminae*

S. fuliginea на *Odontites rubra* (Лавітська, 1949) = *Podosphaera fusca* на *O. vulgaris*

S. fusca (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera fusca*, ***P. xanthii***

S. macularis f. agrimoniae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera aphanis*

S. macularis f. geranii (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera fugax*

S. macularis f. potentillae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera aphanis*

S. macularis на *Agrimonia eupatoria* (Лавітська, 1949) = *Podosphaera aphanis*

S. mors-uvae (Гелюта, 1989) = *Podosphaera mors-uvae*

S. pannosa (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera pannosa*

S. plantaginis (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Podosphaera plantaginis*

TRICHOCLADIA = ERYSIPHE

T. astragali (Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe astragali*

T. caraganae (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe palczewskii*

T. evonymi (Лавітська, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe evonymi*

UNCINULA = ERYSIPHE, SAWADAEA

U. aceris на *Acer campestre* (Лавітська, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998), на *A. negundo* (Лавітська, 1955) = *Sawadaea bicornis*

U. aceris на *Acer platanoides*, *A. tataricum* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Sawadaea tulasnei*

U. adunca (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe adunca*

U. clandestina на *Ulmus carpinifolia*, *U. suberosa* (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe clandestina* на *Ulmus minor* Mill

U. prunastri (Лавітська, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe prunastri*

U. salicis (Лавітська, 1949; Раєвська, Комарецька, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe adunca*

U. tulasnei (Лавітська, 1949; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Sawadaea tulasnei*

UNCINULIELLA = ERYSIPHE

Uncinuliella prunastri (Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe prunastri*

Борошністоросяні гриби, виявлені тільки на стадії анаморфи, таксономічна належність яких не ясна

OIDIUM Link

O. erysiphoides на *Agrimonia eupatoria* (Раєвська, Комарецька, 1949) = *Sphaerotheca aphanis*

O. erysiphoides на *Cucurbita pepo* (Лавітська, 1949) = *Oidium sp.*

O. erysiphoides на *Onagra biennis* (Лавітська, 1955) = *Erysiphe howeana*

O. monilioides (Раєвська, Комарецька, 1949) = *Blumeria graminis*

O. monilioides на *Cucurbita moschata* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Oidium sp.* на *C. pepo*

Oidium sp.

На *Cucurbita pepo* L. – Канів, урочище Монастирок, город, баштани, 05–16.09.1944, З.Г. Лавітська

(Лавітська, 1947, 1949; Гелюта, 1989); садиба заповідника, город, 22.10.1997, В.П. Гелюта.

Oidium sp. на *Galium verum* (Гелюта, 1989) = *Golovinomyces riedlianus*

PSEUDOIDIUM Y.S. Paul. et J.N. Kapoor

P. tuckeri на *Carpinus betulus* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Erysiphe arcuata*

P. tuckeri на *Vinca minor* (Соломахіна, Пруденко, 1998) = *Pseudoidium sp.*

Pseudoidium spp.

На *Carpinus betulus* (Гелюта, 1989) = *Erysiphe arcuata*

На *Genista tinctoria* L. – Канів, густий ліс, 07.09.1944, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1947, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Lathyrus niger* (L.) Bernh. – Канів, грабовий ліс, 16.07–26.10.1944, 08.08.1945, З.Г. Лавітська (Лавітська, 1949; Гелюта, 1989; Соломахіна, Пруденко, 1998). На *L. vernus* (L.) Bernh. – заповідник (Соломахіна, Пруденко, 1998). На *Onobrychis viciifolia* Scop. – с. Пекарі, північні околиці, край поля кормових трав, 17.07.1984, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989). На *Vinca minor* L. – садиба заповідника, квітник, 10.07.1983, В.П. Гелюта (Гелюта, 1989).

Література

- Гелюта В.П. (1989): Флора грибів України. Мучнисторосяні гриби. К.: Наукова думка. 1-256.
- Заповідники і національні природні парки України / Ред. Шевчук В., Стеценко М., Шеляг-Сосонко Ю. та ін. К.: Вища школа, 1999. 1-232.
- Лавітська З.Г. (1947): Матеріали до поширення видів роду *Cicinnobolus* Ehrenb. на Київщині. - Збірн. праць Канів. біогеограф. запов. 1 (3): 3-12.
- Лавітська З.Г. (1949): Головніші паразитні гриби району Канівського біогеографічного заповідника. - Наук. зап. Київ. ун-ту. 8 (6): 27-45.
- Лавітська З.Г. (1955): Нові для Правобережного Лісостепу знахідки борошністо-росяних грибів (Erysiphaceae). - Наук. зап. Київ. ун-ту. 13 (16): 67-77.
- Лавітська З. (1966): Новинки флори борошністо-росяних грибів в УРСР. - Ботанічні сади - науці і народному господарству. К.: Київ. ун-т. 302-306.
- Раєвська І.О., Комарецька К.М. (1949): До вивчення мікофлори Канівського біогеографічного заповідника. - Наук. зап. Київ. ун-ту. 8 (6): 51-62.
- Соломахіна В.М. (1977): Мікроміцети біогеоценозів Канівського заповідника. Повідомлення I. - Вісн. Київ. ун-ту. Сер. Біол. 19: 115-117.
- Соломахіна В.М., Пруденко М.Н. (1998): Гриби (Mycobiota) Канівського заповідника. - Праці Канів. запов. 11: 5-107.
- Braun U. (1999): Some critical notes on the classification and the generic concept of the Erysiphaceae. - Schlechtendalia. 3: 48-54.
- Braun U., Shishkoff N., Takamatsu S. (2001): Phylogeny of *Podosphaera* sect. *Sphaerotheca* subsect. *Magnicellulatae* (*Sphaerotheca fuliginea* auct. s. lat.) inferred from rDNA ITS sequences – a taxonomic interpretation. - Schlechtendalia. 7: 45-52.
- Braun U., Takamatsu S. (2000): Phylogeny of *Erysiphe*, *Microsphaera*, *Uncinula* (Erysiphaceae) and *Cystotheca*, *Podosphaera*, *Sphaerotheca* (Cystothecaceae) inferred from rDNA ITS sequences – Some taxonomic consequences. - Schlechtendalia. 4: 1-33.
- Braun U., Takamatsu S., Heluta V., Limkaisang S., Divarangkoon R., Cook R., Boyle H. (2006): Phylogeny and taxonomy of powdery mildew fungi of *Erysiphe* sect. *Uncinula* on *Carpinus* species. - Mycological Progress. 5 (3): 139-153.
- Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M. (1999): Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. Kiev. 1-345.